

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

א. סדר קרבנות המצורע ביום השמיני

לטהרתו

א. טומאת נגעי קרחת וגבחת

ב. דיני המצורע

ו. טומאת נגעי ראש וזקן

ז. דיני טומאת זב

ז. תורת היולדת וקרבנותיה

ח. קרבן מצורע דל

ח. טומאת נגע מכוות אש

י. סדר טהרת המצורע ביום הראשון

לטהרתו

ל. טומאת נגע בשר

מ. סדר גילוח המצורע ביום השביעי

לטהרתו

נ. טומאת נגעי בגדים

ק. טומאת נגע שחין

ר. דיני נגעי בתים וטהרתם

ת. דיני טומאות כלליות

"-----"

שאלה לשולחן השבת

"זאת תורת היולדת לזכר או

לנקבה"

ויש לבאר מדוע התורה

כתבה כאן 'לזכר או לנקבה',

ואילו בתחילת הפרשה כתוב:

'ובמלאת ימי טהרה לבן או

לבת'. ומה החילוק בין שתי

הלשונות?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"נגע צרעת כי תהיה באדם"

אותיות "נגע" בהיפוך הסדר הן: "ענג", מילה הקשורה לשבת קודש ("וקראת לשבת ענג"), ואותיות "צרעת" בהיפוך הסדר הן: "עצרת", מילה המותקשרת עם יום טוב ("עצרת תהיה לכם"). שבת ויו"ט הם אפוא ההיפוך של נגע הצרעת, כך שאם נגע הצרעת מסמל את ההסתרה של האלוקות, את גסותו של עולם הטבע המכסה על פנימיותה של הבריה - הרי שבת ויום טוב הינם ההיפך המוחלט מזה, שהם פוקחים את עיני האדם ופותחים את ליבו לראות ולחוש את יוצר בראשית מתוך יצירתו, קורעים את ה'עור' המכסה על הפנימיות ומפיקים את האור הגנוז מתוך הטבע. (מעיינה של תורה)

"ומראה הנגע עמוק מעור בשדו"

אפשר לומר בדרך המשל, אדם שנתכסה פצעים ובא לדרוש ברופא, והלה מתבונן ורואה שהפצעים החיצוניים מקורם דווקא בקלקול מעיים פנימי, נותן הוא לחולה תרופה לריפוי בני מעיו והפצעים נעלמים מאליהם. אף אדם מישראל שנצטרע והובא אל הצדיק בן אהרן, ושופט הצדיק בשכלו כי שורש הנגע עמוק יותר מעור הבשר, אין זה מחלת עור חיצונית, אלא עקמומית הלב פנימה, אז מכניס בלבו של המצורע הרהור תשובה, עד שמטהרו. (ר' יצחק מראדוויל)

"את הצפור החיה יקח אותה"

כשנעיין בפרשה העוסקת בטהרת המצורע נגלה דבר פלא: כל הפסוקים מלבד הראשון הפותח בציווי: "זאת תהיה", פותחים באות ו' חוץ מהפסוק: "את הצפור החיה, ויש לבאר עניין מדוע פסוק זה אינו פותח אף הוא באות ו'. ישנה הלכה שאסור לשחוט בעל חי אחד בפני חבריו, וחוץ מכך שיש בזה צער בעלי חיים, יש בדבר זה אף חשש של טריפה (יו"ד סל"ו), וב'פתחי תשובה' מוסיף ומביא שהלכה זו נוגעת גם לשחיטת עופות. המצורע מביא לטהרתו "שתי צפרים חיות" ודרשו חז"ל (חולין קמ). שאסור שהצפורים תהיינה טריפות. וכעת ניתן לומר שלכן לא חיברה התורה פסוק זה עם הפסוק שלפניו העוסק בשחיטת הצפור הראשונה, לרמז שלא יחברו את שתי הצפרים יחד, אלא כל אחת תהיה בנפרד. (אזנים לתורה)

חלק מתהליך הטהרה של המצורע כולל בתוכו את נתינת השמן שנותר בכף הכהן על ראש המיטה. אצל מצורע עשיר כתוב: "יתן על ראש המטהר וכפר עליו הכהן לפני ד'". ואילו בסדר טהרת מצורע עני נאמר: "יתן על ראש המטהר לכפר עליו לפני ד'". ויש לבאר מדוע חילקה התורה בלשונה בין קרבנו של העני לבין קרבנו של העשיר בנוסח כפרתם. ויש לומר: א. אם עשיר חטא בגאווה, הדבר מובן ולכן מתכפר כבר בנתינת השמן. אבל עני הוא מידה מאוסה של 'דל גאה' ולכן עדיין יש לו להמשיך ולהתכפר ולעבוד על מידותיו. (משך חכמה) ב. כי מצורע עני מביא תורים או בני יונה והרי הוא כאילו הקריב את נפשו. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א לשאלה לשולחן שבת' תשפ"ג)

חודש חדש,

זמן חדש,

ספר חדש!

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:

052-7665775

העלון מוקדש לע"נ

ר' יצחק בן משה

ת.נ.צ.ב.ה.

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם.

זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!

השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'ביין'.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה מתחילה באות המופיעה בתחילת השורה

- א. אחד מקרבנות המצורע הנטהר
- ב. תורת נגעייהם מפורשת בפרשתינו
- ג. המצורע צריך לגלח גם את _____
- ד. הכהן נותן ממנו על המצורע הנטהר
- ה. דין בית ספק טמא
- ו. "זאת .. תורת המצורע ביום טהרתו _ אל הכהן"
- ז. איש הטמא באחת מהטומאות בפרשה
- ח. כלי שיש לשוברו, אם טמא נגע בו
- ט. עושה כך לאחר פינוי האבנים הנגועות
- י. הכהן נותן מן הדם על צד זה של המצורע
- כ. כך יש לומר לכהן שיש בבית נגע
- ל. " _ ביום הטמא וביום הטהר זאת תורת הצרעת"
- מ. הנגע בבית מכונה צרעת _____
- נ. הכהן מטהר את הבית אם _____ הנגע
- ס. סוג צרעת
- ע. אחד מהצפרים לחטאת והשני ל _____
- פ. הכהן משלח את הציפור החיה על _____ השדה
- צ. שתיים כאלו נלקחות למצורע הנטהר
- ק. מראה נגע בית טמא: שהוא שפל מן ה _____
- ר. שם שופך הכהן את שארית השמן
- ש. סוג צרעת
- ת. אחד ממעשי הכהן ביום השמיני לטהרה

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה מסתיימת באות המופיעה בתחילת השורה

- א. כך קורא המצורע
- ב. חלק בבגד הארוג
- ג. בזמן זה אין הכהנים רואים נגעים (ע"פ רש"י)
- ד. כך יושב המצורע
- ה. כך קרוי נגע שדוהה
- ו. "וביום השמיני ימול בשר _____"
- ז. "כהות לבנות" - שאין הלוּבן שלהן _____ (רש"י)
- ח. מי שאין שיער באחורי ראשו קרוי כך
- ט. "ואם מפאת פניו _____ ראשו"
- י. עוד חלק בבגד הארוג
- ך. "וראהו הכהן והנה _____ הנגע ללבן"
- ל. מראה נגע טמא הוא שמראה _____ מן העור
- ם. דין בגדי המצורע
- ן. בו שיער צהוב מטמא
- ס. דין בגד שלא פשה בו הנגע כעבור שבוע
- ע. המצורע נקרא גם:
- ף. מה דין בגד עם צרעת טמאה?
- ץ. רש"י - "סילון ממאיר" (יג,נב) מה כוונתו? (שפ"ח)
- ק. כך נקראת צרעת במקום שיער
- ר. אחד מסוגי האריגים הנטמאים בנגעים
- ש. "בכל _____ לא תיגע ואל _____ לא תבוא"
- ת. שם נגע טהור

כתרגומו

דכל פרשה נקראת מילתה מתחילתה אונקלוס שנקסח לעצמית לא לחנונו.

"הפכה שיער לבן" = "שיער לחיור". המילה העברית 'חיור' המתארת דבר לבן או דהוי בצבעיו.

מן המדרש

אמר רבי שמואל בר אמי, דברי תורה צריכים השחרה (בשחר) והערבה (בערב), שנאמר: "מי יכין לעורב צידו", למד מאליהו על ידי שהשחיר והעריב בתורה ולא כבר זימנתי לו עורבים, שנאמר: "והערבים מבאים לו לחם ובשר וגו'", מהיכן היו מביאים לו משלחנו של יהושפט. אמר רבי שמואל בר אמי דברי תורה צריכים השחרה והערבה בפרנסה, מנין, מי יכין לערב צידו, כך אם אין אדם נעשה אכזרי על גופו ועל בניו ועל ביתו כעורב הזה, אינו זוכה לדברי תורה. רבי אסי היה עסקן (חוקר ובודק), ראה עורב אחד שעשה קן, הטיל ביצים ובקעו לגוזלים. לקחם ר' אמי, נתנם בקדרה חדשה וסגר בפניהם לשלושה ימים. לאחר מכן פתח לראות מה נעשה בהם, ומצא שהזמין להם הקב"ה יתושים למאכלם מתוך הפסולת שלהם וכך התקיימו. קרא עליהם את הפסוק: "מי יכין לעורב צידו". נחלקו רבי יוחנן וריש לקיש, רבי יוחנן אמר אין רינה של תורה אלא בלילה, שנאמר: "קומי רני בלילה". ריש לקיש אמר ביום ובלילה, שנאמר: "והגית בו יומם ולילה". ריש לקיש היה פושר המקראות וכשהיה מגיע לפסוקים האלו: "ותקם בעוד לילה", "קומי רני בלילה", היה אומר יפה לימדני רבי יוחנן, חזר ואמר: אין אתם רואים את תלמודי כמה הוא מאיר בפני, מפני שהוא מהלילה ואף מהיום שעסקתי בהם בתורה. (ע"פ מדרש רבה)

מילה בפרשה

נתנה לילד שלה,
אבן בנין במתנה,
שתאיר לו בלילה,
את קצרת הגבינה.

המונח המבוקש הינו מילה
בת 4 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגיליון הבא

ושפני טמוני חול

אמירת איזה פסוק מהפרשה יכול לגרום לאדם לאבד את העולם הבא שלו?

"את ראשו ואת זקנו ואת גבות עיניו"

מדוע כתובים דווקא המקומות הללו והרי המצורע צריך לגלח את כל שעריו (שבמקום כינוס שער ונראה)? מסביר ה"כלי יקר", שפירט הכתוב על עונש המצורע שמגלח את- זקנו- על שדיבר בפיו, גבות עיניו- על שהוא צר-עין, ראשו- כנגד גסות הרוח.

"זאת התורה לכל נגע הצרעת"

"זאת התורה" התורה היא רפואה, "לכל נגע הצרעת" - לכל המחלות ולכל המחוששים, וכמו שמובא בגמרא (עירובין נ"ד): 'חש בראשו יעסוק בתורה, חש בגרונו יעסוק בתורה, חש בכל גופו יעסוק בתורה'. (דגל מחנה אפרים)

שעשועי דאורייתא

"והיא הפכה שער לבן"

באלו פרשות נוספות בתורה כתוב 'היא' עם 'ו' ולא 'הוא' (בחיריק) עם 'ו' (8 תשובות)

מצאו נא בפרשה:

1. שם של אחד מספרי הי"ד החזקה לרמב"ם.
2. מילה בת 4 אותיות שהגימטריא שלה היא 11.
3. ארבע עשרה (!) מילים רצופות בנות ארבע אותיות.
4. 4 פסוקים רצופים שמסתיימים באותן שש מילים.
5. מילה הכתובה 11 פעמים בניקוד מסוים ופעם אחת בניקוד שונה.
6. ארבע מילים רצופות, שמתוכן 3 הן מאותו השורש.

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "וראה הכהן אחרי הכבס את הנגע והנה לא הפך הנגע את עינו והנגע לא פשה טמא הוא באש תשרפנו פרחת הוא בקרחתו או בגבחתו"
2. "ונתן הכהן מן השמן אשר על כפו על תנוך אזן המטהר הימנית ועל בהן ידו הימנית ועל בהן רגלו הימנית על דם האשם"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: היתכן בתים של תפילין בצבע לבן? - תוספות (מנחות לה.): "יש שעושין בתים של תפילין מקלף לבן דלא בעי' שחורות אלא רצועות". **לסדר את הפרשה** - ולקחו אבנים אחרות". **חידון א' ת** - אשם, בתים, גבות עיניו, דם האשם, הסגר, והובא, זב, חרש, טח, ימין, כנגע נראה לי בבית, להורות, ממארת, נרפא, ספחת, עולה, פני, ציפורים, קיר, ראש הנטהר, שאת, תנופה. **חידון א' ת' הפוך** - טמא טמא, ערב, חג (רגל), בדד, כהה, ערלתו, עז, קירח, ימרט, שתי, נהפך, שפל, פרומים, זקן, כיבוס, צרוע, ישרף, קוץ, נתק, עור, קודש המקדש, מספחת. **שעשועי דאורייתא** - לך לך: "היא צער", וירא: "והיא גם היא אמרה", וישב: "והיא שלחה", שמיני: "אשר היא לכם", אחרי מות: "שבת שבתון היא", קדושים: "והיא תראה", אמור: "היא מחללת", נשא: "והיא לא נטמאה". 1. "טהרה". 2. "בבגד". 3. "יהיה בעור בשרם בהרת לבנת וראה הכהן והנה בעור בשרם בהרת כחות לבנת". 4. "בגדיו ורחץ במים וטמא עד הערב". 5. "המטהר". 6. "טמא הוא טמא יטמאנו". **מילה בפרשה שמיני** - מעין. "רצה לזייף יהלום" - צורת היהלום כמעין וכן: רצון האדם הוא מעין ("ראש מעייניו"), "ומהרהר בדבר בחלום" - מהרהר בדבר=מעין, "הדומה לדבר המקורי" - דומה = מעין, "במקור מים מדברי" - במעין, מבוע. **טמונות בפרשה** - 1. "כף הכהן" (יד, טו). 2. "לכל מראה עיני הכהן" (יג, יב). 3. "צרבת המכוה" (יג, כח). 4. "מכות אש" (יג, כד). 5. בגד של - "בשתי או בערב" (יג, מז). 6. "הראות בו בשר חי" (יג, ז). 7. "ושלושים יום ושלושת ימים" (יב, ד). 8. 'גדר אמצעי שבאוזן' (רש"י יד יד). 9. "כהה הנגע" (יג, ו) (וכל הגוונים הלבנים בפרשה). 10. מטמוניות של זהב בקירות בתיהם (רש"י יד, לד). 11. הרמזור מכל 3 צבעים המוזכרים בפרשה: אדום, צהוב וירקרק. 12. "ושישים יום וששת ימים" (יב, ה). 13. "ופינו את הבית" (יד, לו). 14. 'האוכף' (רש"י טו, טט) **טמונות בהפטר** - 1. "כל הדרך מלאה בגדים וכלים" (ז, טו). 2. "קול רכב" (ז, ו). 3. "השליש" (ז, יט). 4. "הסוס אסור" (ז, י). **שאלה לשלח השבת ויקרא** - שאלנו: בגמרא (פסחים כו.) כתוב שאין מועלים מראה וקול של הקדש מפני שאין בהם ממש, וריח משום שכבר נעשה מצוותו. ויש לבאר אם כן, את דברי הגמרא (ראש השנה כח.) שמי שנטל שופר של הקדש ותקע בו - מעל בתקיעה זו, והרי אמרנו שאי אפשר למעול על ידי שמיעת קול מן ההקדש, ומדוע בשופר כן נחשב למעילה? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: א. מפני שבקול מצווה של שופר, השופר עצמו הוא חלק מהמצווה שהרי מי ששמע קול שופר שלא יצא משופר, לא יצא. ואין זה הנאה מן הקול בעלמא אלא מן קול השופר, ובו כן יש ממשות למעול בו. (אבני מילואים) ב. יש לחלק, שאין מעילה בקול למי שרק שומע ולא למי שמפיק את הקול בעצמו. ג. נחלקו הסוגיות. (לח"מ) ד. כל מה שלא מועלים בקול ריח ומראה היינו לאחר שנעשתה מצוותו של ההקדש, כמו קטורת לאחר שנשרפה אור נר לאחר שהודלק, אך לא הותר לכתחילה לקחת דבר של הקדש ולהשתמש בו. (הרדב"ה) ה. מי שנטל בידי חפץ של הקדש כדי להשתמש בו בקול או מראה או ריח כן ימעול, והכלל נאמר רק בהרחה וכיוצא בזה המותרים מצד הדין.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: ילדעת, אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

העלון מגיע מדי שבוע לעשרות אלפי משפחות וילדים, המשתמשים

בו ללימוד משותף סביב שולחן השבת.

מעוניינים להקדיש את העלון לכל מטרה? צרו קשר עם המערכת, או טלפנו: 052-766-5775

© כל הזכויות שמורות לאהרן ב"ן.

ניתן לשלוח תגובות, רעיונות והערות למערכת:

קויפמן 17, ירושלים

temunabaparashah@gmail.com

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

הפטרת מצורע "וארבעה אנשים" (מלכים ב' ז' ג'-כ')

טמונות בהפטרה

